

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Пересада Н.О., здоб. ОС «магістр»

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. Т.Ю. Білоусько

Державний біотехнологічний університет

Розвиток сучасного глобального ринку характеризується постійною конкурентною боротьбою, яка є однією з основних ознак ефективності розвитку підприємства. Конкуренція стимулює підприємства слідкувати за тенденціями змін у конкурентному середовищі та постійно покращувати якість продукції. Стосовно підприємств харчової промисловості потрібно відмітити, що в умовах соціально орієнтованої економіки вони мають звертати особливу увагу на задоволення потреб населення високоякісними продовольчими товарами, адже це є необхідним для досягнення високого рівня ефективності та утримання свого конкурентного становища.

Розвиток промисловості та зокрема харчової промисловості має велике значення для України. Особливо важливим є розвиток промисловості для підтримання економіки країни та мінімізації збитків від кризових явищ спричинених воєнними подіями.

Харчова промисловість посідає важливе місце у промисловому комплексі України. Так у 2022 р. питома вага харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів склала 21,3% у загальному обсязі реалізованої промислової продукції. Збільшення у порівнянні із 2021 р. склало 2,4%. Найбільшу частку реалізованої продукції займають харчові продукти (18,6%), а саме олія та тваринні жири (5,9%) і м'ясо та м'ясні продукти (3,9%) [1].

За даними досліджень та опитувань, проведених Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій у 2022 р., підприємства харчової промисловості демонструють найкращі результати роботи: 17% опитаних працюють на 100% і більше порівняно з довоєнним періодом.

Також 44% підприємств харчової галузі працюють на 75-99% у порівнянні з довоєнним періодом. Отже, у 2022 р. сумарно працювало майже на повну чи повну потужність 61% представників харчової промисловості [2].

Крім того, цим дослідженням було визначено основні проблеми ведення бізнесу під час війни: зростання цін на сировину, складнощі із логістикою, брак обігових коштів, зменшення попиту на продукцію, послуги, державне регулювання курсу валют, брак палива, брак робочої сили, пошкодження майна або товару внаслідок бойових дій, корупція, проблеми з електроенергією, водопостачанням та опаленням [2].

Саме ці проблеми мають суттєвий вплив на рівень конкурентоспроможності підприємств харчової промисловості, адже серед основних факторів конкурентоспроможності – менеджмент, кадровий потенціал, сировинна база, технології, капітал, інфраструктура та інформація.

Що стосується зменшення попиту, то можна відмітити, що харчова промисловість відповідає за забезпечення однієї із головних базових потреб

людства, тому зменшення попиту не має бути критичним. Причому зменшується попит на продукцію, що не є товарами першої необхідності (деякі дієтичні продукти, екзотичні фрукти та овочі та подібні товари). Отже, в умовах нестабільного ринку, та через наявні проблеми з постачанням, особливо важливим стає забезпечення певного рівня конкурентоспроможності підприємств харчової промисловості, для чого необхідно враховувати їх специфіку, особливості розвитку, структуру та ін.

Таким чином, ми відмічаємо, що харчова промисловість має високий конкурентний потенціал. Навіть під час війни, підприємства харчової промисловості можуть не тільки розвиватися на території України, але й мати успіх на ринках інших країн. Розвиток вітчизняних підприємств уже зараз допомагає Україні в подоланні економічної кризи та сприятиме після закінчення війни. Тому важливим завданням є підвищення конкурентоспроможності як галузі у цілому, так і кожного окремого підприємства.

Інформаційні джерела:

1. Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності. Державна служба статистики України. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2007/pr/orp/orp_u/arh_orp_u.html
2. Кузяків О., Ангел Є., Гулік А., Федець І. Український бізнес під час війни. ІЕД. Нове щомісячне опитування підприємств. Випуск 4. Київ, 2022. с. 7-29. URL: https://investincherkasyregion.gov.ua/sites/default/files/nove_shchomisyachne_opytuvannya_pidpruyemstv.pdf

ПІДТРИМКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА НА ПІДСТАВІ ЗМІНИ СПОЖИВЧИХ ОЧІКУВАНЬ

Рябов А.О., здоб. ОС «бакалавр»

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **І.Ю. Тарасов**
Державний біотехнологічний університет

Збройна агресія РФ проти України кардинально змінила основи та технологію ведення бізнесу на територіях, що безпосередньо дотичні до зони ведення бойових дій.

Велика кількість підприємств Харківської області була повністю або частково зруйнована, значно скоротила свої діяльність або припинила свою діяльність.

Значні зміни, з точки зору функціонування, відбулись на ТОВ «Завод «Березівські мінеральні води» розташований у с. Березівське Дергачівського району Харківській області, який є регіональним лідером з виробництва мінеральної води.

З лютого 2022 р. видобуток та розлив мінеральної води до скляної та ПЕТ-тари зменшився майже у 5 разів, що призвело до значного скорочення